AÑA 7 - NO. 2
FEBRUARI 1976

skol & komunidat

SINDIKATO DI MAESTRONAN DI ARUBA (VLA)

APA-opiniepeiling: M.E.P. gehalveerd, P.P.A. verdubbeld, pag. 1 - 2

STATUS APARTE: "afscheidings-beweging" (VLA-forum), pag. 3

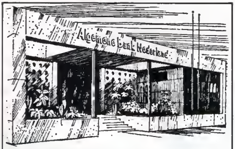
Interview Coronel, pag. 6

Min. Van Kemenade: "Geen geld voor onafhankelijk Aruba," pag. 12

Bij de voorplaat:

MR. RALPH RICHARDSON op VLA-forum staatkundige toekomst Aruba: „Ik ben van mening dat het verstand zal zegevieren."

redactie

j. jutten, j. j. coutinho, r. r. kelly,
a. vrolijk en m. winklaar

redactie-adres:
paradera 82

bank:
a.b.n., banknr. v. 62583
t.n.v. "vorm"

layout:
r. en j. de graaff

fotografie:
r. de graaff

drukkerij: v.a.d.

abonnementen:
NAf. 20,— per jaar

v.l.a.

VAKBOND VAN
LEERKRACHTEN ARUBA
zuidstraat 11, oranjestad,
p.o.b. 582, o'stad,
tel. 4219

HOOFDBESTUUR

DAGELIJKS BESTUUR:

frank zaandam, *voorzitter*
pedro velásquez, *vice-voorzitter*
madonna stephens, *secretaresse*
elsa dowling, *2e secretaresse*
vilma wever, *penningmeesteresse*
willy richardson, *2e penningmeester*

COMMISSARISSEN:

freda wever, b.o.
wilma andres, b.o.
tineke pengel, b.b.o.
joan francis, n.o. (huishoudonderwijs)
henk weustink, mavo
ben roord, vwo/havo/hbo

secretaresse kantoor:
mevr. f. alexander

vergaderplaats:
zuidstraat 11
tel. 4219; v.l.a.-leden die hier willen vergaderen kunnen de sleutel op het kantoor afhalen.

banken:
banco popular antiliano v-224-1
algemene bank nederland v-62503

nieuwe leden:
kunnen iedere dag opgegeven worden op het kantoor, zuidstraat 11

skol % komunidat

sindikato di maestronan di aruba, v.l.a.

AÑA 7 - NO. 2 FEBRUARI 1976

opiniepeiling

onafhankelijkheid aruba

Gehouden op 5 februari 1976 door studenten van de Arubaanse Pedagogische Akademie, klassen 003, in het kader van het vak "Cultuur- en Maatschappijleer, onderwerp "Politieke Ordening op Aruba."

Overwegingen om het onderzoek in te stellen

Onzekerheid en onduidelijkheid onder het Arubaanse volk ten aanzien van de toekomstige staatkundige status en datum van intrede van deze status.

Werkwijze

Tijdens klassegesprekken is een behoefte onder de studenten gevoeld aan een duidelijker inzicht in wat men dacht over de toekomstige status van Aruba. Men konkludeerde dat een opiniepeiling een goede manier was om een inzicht hierin te krijgen. Er werden door de studenten 281 personen ondervraagd.
Om hierbij een zo objectief mogelijke inzameling van de gegevens te verkrijgen, moest iedere student zich aan de volgende regels houden:
a. geen personen ondervragen waarvan de politieke gezindheid óf algemeen bekend was, of bij de betreffende student bekend was,
b. zoveel mogelijk differentiatie te brengen in de ondervraagden ten aanzien van leeftijd, geslacht, afkomst en beroep.
Voorts werd besloten te vragen naar hun politieke keuze bij de laatste eilandsraadsverkiezingen (zie vraag 3) om dan de resultaten te kunnen vergelijken met deze feitelijke uitslagen (van de laatste verkiezingen). Tenslotte werd vraag 4 gesteld om te kunnen nagaan of er een verschuiving is opgetreden in de politieke gezindheid.

VRAAG 1 is gesteld om een inzicht te krijgen omtrent de mening van de bevolking ten aanzien van de vier mogelijke strukturen zoals regelmatig door de politieke partijen geventileerd zijn.
VRAAG 2 was bedoeld om inzicht te krijgen in de tijd in de toekomst ten aanzien van de onafhankelijkheid van Aruba.

De vragen die aan het publiek (281 personen) waren voorgelegd, waren de volgende:

VRAAG 1: Als u NU zou moeten stemmen voor de onafhenkelijkheid ven Arube, wat heeft dan uw voorkeur?	Uitslag 1 in procenten:
A. Aruba, volledig onafhankelijk zonder hulp van enig land.	A. 1,06%
B. Arube, onafhenkelijk met hulp ven Nederland.	B. 40,56%
C. Aruba, onafhankelijk met hulp ven Venezuele of Colombie.	C. 5,34%
D. Aruba, als lid van een onafhankelijke federatie ven de 6 Antillen, maar met elk eiland zijn eigen bestuur, eigen bepalingen enz. en met gezamenlijke defensie, monetair systeem, buitenlandse betrekkingen enz, met hulp van Nederland.	D. 53,17%

(Bij punt D. dient aangetekend te worden, dat de meeste enquêteurs ook toevoegden: "Wat op Aruba verdiend wordt, blijft op Aruba").

VRAAG 2: Indien Aruba onafhenkelijk wordt, wanneer moet dit dan gebeuren?	UITSLAG 2
A. Dit jaar (1976)	A. 11,74%
B. Volgend jaar (1977)	B. 8,19%
C. Over 5 jaar	C. 28,47%
D. Over 10 jaar	D. 31,32%
E. Over meer dan 10 jaar	E. 20,28%

VRAAG 3: Op welke politieke partij heeft u bij de laatste verkiezingen (eilandsraad) gestemd?	UITSLAG 3
A. A.V.P.	A. 3,20%
B. M.E.P.	B. 52,31%
C. P.P.A.	C. 25,62%
D. Niet gestemd	D. 18,86%

VRAAG 4: Op welke politieke partij zou u NU (februari 1976) stemmen?	UITSLAG 4
A. A.V.P.	A. 6,41%
B. M.E.P.	B. 27,40%
C. P.P.A.	C. 43,77%
D. P.L.A.	D. 4,98%
E. Niet stemmen	E. 17,47%

Keuze politieke partijen laatste eilandraadverkiezingen 1975

A.V.P.	1743 geldige stemmen
M.E.P	18374 geldige stemmen
P.P.A.	10741 geldige stemmen
Totaal	30858

Totaal aantal kiesgerechtigden	34682
Totaal aantal ongeldige stemmen	399
Totaal aantal niet uitgebrachte stemmen	3425

Relatief Ongeldige stemmen $\frac{399}{34682} \times 100\% = 1{,}00\%$

Niet uitgebrachte stemmen $\frac{3425}{34682} \times 100\% = 9{,}88\%$

Totaal ongeldig + niet uitgebrachte stemmen 399 + 3425 = 3824 = 11,00%. Uitgaande van het totaal aantal kiesgerechtigden, dus geldige stemmen + ongeldige + niet uitgebrachte is 34.682 personen. In de opiniepeiling zijn 281 personen betrokken geweest. Dit moet gezien worden als een steekproef uit de 34682 kiesgerechtigden.

Stemgedrag Arubaanse bevolking in 1975 (eilandraad-verkiezingen)		Stemgedrag van de 281 door ons geënquêteerden in 1975 (eilandraadverkiezingen)	
A.V.P.	5%	A.V.P.	3,20%
M.E.P.	53%	M.E.P.	52,31%
P.P.A.	30,98%	P.P.A.	25,62%
Niet gestemd	11%	Niet gestemd	18,86%

In onze opiniepeiling waren geen "ongeldige stemmen," doch deze vielen samen met "niet gestemd" (1% eilandsraadverkiezing).
Verschil "niet gestemd" tussen verkiezingen 1975 en opiniepeiling 1976 (februari) is 7,86%.
Verschil A.V.P. + verschil P.P.A. tussen verkiezing 1975 en opiniepeiling februari 1976 is respektievelijk

5 % — 3,20% = 1,80%
30,98% — 25,62% = 5,36%

7,16%

Een ander interessant element is, dat de meeste personen niet zozeer op een bepaalde politieke partij stemmen, maar meer op personen. (Zie hiervoor de voorkeur van zowel P.P.A.- als M.E.P.-kiezers voor het tegenovergestelde van de idealen van hun partij). We hebben dit in een overzicht weergegeven:

Steatkundige voorkeur van de door ons geënquêteerden:	
M.E.P.-stemmers 1975	P.P.A.-stemmers 1975
1% gekozen voor 1A	0% gekozen voor 1A
47% gekozen voor 1B	25% gekozen voor 1B
7% gekozen voor 1C	0% gekozen voor 1C
45% gekozen voor 1D	75% gekozen voor 1D

Opmerkingen bij de opiniepeiling

★ Bij de meeste studenten viel het op dat er een grote onzekerheid, onwetendheid en een zekere angst bestond bij de personen, die zij ondervroegen.
★ Ook bleek het dat de vrouw op Aruba als stemster weinig duidelijk naar voren kwam. ("Ik stem wat mijn man WIL" of "ik kan pas wat zeggen als mijn man thuis is").
★ De studenten willen duidelijk stellen, dat zij neutraal willen blijven en geen conclusies en commentaren n.a.v. deze opiniepeiling willen geven.
★ Na het verzamelen van de gegevens is in samenwerking met een deskundige het geheel gekontroleerd en uitgewerkt. Naar de mening van deze deskundige dient zeer ernstig rekening te worden gehouden met de indikaties die deze peiling geeft ten aanzien van de wensen van de bevolking in het kader van nieuwe staatkundige strukturen.
★ Tot slot dank aan de personen die meegewerkt hebben om deze opiniepeiling mogelijk te maken.

NOOT

Bij opname van deze opiniepeiling in uw blad willen de studenten duidelijk stellen dat zij neutraal willen blijven en dat alle conclusies en commentaren van uw kant duidelijk aangegeven moeten worden als **OPINIE VAN HET BLAD**.

Hoewel deze opiniepeiling niet de pretentie heeft waterdicht te zijn, kunnen de politici die "de stem des volks" vertolken de uitslag ervan niet zomaar naast zich neerleggen. De A.P.A.-studenten hebben zich aardig goed gehouden aan de eisen die men aan een dergelijk onderzoek zou kunnen stellen. Als er bezwaren aangevoerd moeten worden, dan hebben A.V.P. en P.P.A. het meeste recht van spreken, want zij zijn in de steekproef ondervertegenwoordigd; de M.E.P. daarentegen is in de steekproef met nagenoeg hetzelfde percentage vertegenwoordigd als bij de Eilandraadverkiezingen 1975 (zie vraag 3).
Volgens deze opiniepeiling zal de M.E.P. bij de volgende verkiezing gehalveerd worden, terwijl de P.P.A. zich bijna verdubbelt (zie vraag 4). Ruim 53% van de kiezers wil in een Antilliaanse federatie terwijl ruim 40% een onafhankelijk Aruba wil met hulp van Nederland (zie vraag I). Er moet echter rekening gehouden worden met het feit dat deze enquête gehouden is voordat de M.E.P.-delegatie in Nederland een duidelijk "nee" van de regering aldaar te horen heeft gekregen. Deze ruim 40% zal dus een andere keus moeten maken. **Voor een onafhankelijk Aruba met hulp van Zuid-Amerikaanse buurlanden of helemaal zonder hulp, voelt vrijwel niemand.**
Op z'n minst kan gesteld worden dat de a.s. onderwijzers de heren politici een aardig stukje huiswerk hebben opgegeven.
Redaktie Skol i Kom.

MR. RALPH RICHARDSON:

op VLA-forum over staatkundige toekomst van Aruba:

"IK BEN VAN MENING DAT HET VERSTAND ZAL ZEGEVIEREN"

tekst:
R. KELLY
foto's:
R. DE GRAAFF

"Het Statuut is niks anders dan een milde vorm van koloniaal staatsrecht" (Richardson).
"Er bestaat op Aruba een vrees voor overheersing door Curacao" (Richardson).
"Het volkenrecht is een onderontwikkeld stelsel" (A. Croes).
"Status Aparte-gedachte is een afscheidingsbeweging" (A. Croes).
"Aruba is een micro-micro staat" (A. Croes).
"Alle fasen zijn tussenfasen" (M. Croes).
"Aruba in een federatie kan meer zelfstandigheid hebben dan een Aruba dat formeel onafhankelijk is" (A. Croes).
"De gevolgen van het eenzijdig uitroepen van de onafhankelijkheid zouden niet te overzien zijn."
"Ik wijk af van de algemene mening van mijn partij, maar ik sta niet alleen" (Richardson).
"De voorbereiding van de onafhankelijkheid moet planmatig voorbereid worden en uit de emotionele sfeer gehaald worden."

Dit zijn enkele uitspraken van forumleden zoals die te beluisteren waren op het VLA-forum over de staatkundige toekomst van Aruba, gehouden op 4 februari 1976 in het Cas di Cultura. Moderator was de heer Richard Harms (direkteur Colegio Arubano).

De forumavond werd geopend door voorzitter Frank Zaandam, die de drie inleiders introduceerde.
Het waren respectievelijk: de heer Ralph Richardson (MEP), de heer Antonito Croes (onpartijdig), de heer Max Croes (PPA). Ze waren allemaal uitgenodigd a titre personel.
De eerste spreker was de heer Ralph Richardson, die zijn inleiding in het Papiamento hield en daarna een korte samenvatting gaf in het Nederlands. Zo ook de heer Antonito Croes. De heer Max Croes sprak in het Nederlands.

Inleiding Ralph Richardson

De heer Richardson gaf een historisch overzicht van de gebeurtenissen die hebben geleid tot de actuele verhouding Nederland-Nederlandse Antillen. Twee belangrijke redenen werden genoemd die het proces van de onafhankelijkheid versneld hebben:
1. gebeurtenissen in Suriname na val van Pengel,
2. gebeurtenissen op Curacao (30 mei 1969).
Januari 1970: Besprekingen te Willemstad tussen drie ministers-president. De algemene mening was dat er verandering moest komen in de tot op dat ogenblik geldende staatsrechtelijke verhoudingen.
1972: Instelling Koninkrijkscommissie.
Doel: komen tot formulering alternatieven op a) staatsrechtelijk en b) volkenrechtelijk vlak.
ad a): staatsrechtelijke groep. Taak: formuleren staatsrechtelijke alternatieven voor geldende rechtsorde.
ad b): volkenrechtelijke groep. Taak: voorbereiden koöperaties op internationaal terrein met het oog op de toekomstige nieuwe verhoudingen.

Het Statuut: koloniaal

De heer Richardson: "Het is gebleken dat het Statuut een overeenkomst is die een soort garantie is voor de manier waarop *Nederland* gebruik maakt van zekere machten, rechten, die zij heeft met betrekking tot Suriname en Antillen. *Het Statuut is niks anders dan een milde vorm van kolonialisme."*
De Nederlandse organen o.a. regering, parlament etc. hebben grote macht. Zelfs wanneer het gaat om zaken die van groot belang zijn voor de Antillen, vallen deze onder de kompetentie van die Nederlandse organen. (Wij kunnen ons goed herinneren hoe de Nederlandse regering de pogingen van Sabena, die goedkoper wilde vliegen Europa-Aruba, kompleet heeft geboycot. Dit ter bescherming van Nederlandse economische belangen: de KLM. Dit wordt genoemd *luchtvaartpolitiek*, Red.).

Toekomstige status

Wat betreft het samenwerkingsverband op staatsrechtelijk gebied tussen Nederland-Antillen c.q. Aruba zijn er enkele zaken van gemeenschappelijk belang.
1. Het behouden en garanderen van de externe defensie.
2. De buitenlandse betrekkingen.
3. Nationaliteit.
4. Garantie menselijke rechten en vrijheden.
5. Rechtszekerheid.
Wanneer er een onafhankelijk Antillen c.q.

Aruba komt, zal er een nieuwe rechtsorde geschapen moeten worden. Er zijn 3 mogelijkheden:
1. Een eenheidsstaat — met een unitaristische structuur.
2. Een bondsstaat — met een federalistische structuur.
3. Een statenbond — met een federalistische structuur.
Persoonlijk is de heer Richardson voor internationale banden met Nederland in de vorm van een Gemenebest.
Het Gemenebest is een vorm van koöperatie op langere termijn tussen zelfstandige staten (in dit geval Aruba-Nederland) op basis van afspraken.

Vrees voor overheersing Curacao

De grote moeilijkheid op dit ogenblik is de relatie Aruba-Curacao. Volgens de heer Richardson is er sprake van een diepe kloof, daar de Curacaose partijen zich duidelijk hebben uitgesproken voor een onafhankelijke Federalistische Republiek met een Tweekamerstelsel. Het mogelijke resultaat zal zijn dat Curacao meer dan de helft van het aantal zetels in het Parlement zal hebben.
Wij citeren de heer Richardson: *"Partikularmente e miedo pa un dominio dor di Korsow,* a pone ku Aruba ta rechasa kompletamente e deseo di Korsow pa realisa un republika federal ku un kabes di Gobierno elihi, komo forma di estado pa Antiyas."
Aruba wil (volgens de heer Richardson):
a. Los van de rest van de Nederlandse Antillen met staatsrechtelijke banden met Nederland.
b. Bij afwijzing door Nederland van a., opteert Aruba voor een totale onafhankelijkheid. (Zie ook Opiniepeiling elders in dit nummer).
Ralph Richardson: "Mi ta realista pa komprende ku un kambio di e aktual sistema no ta un kos di awe pa mañan." (Sommige politici van de MEP schijnen hier anders over te denken, Red.).
De heer Richardson eindigde zijn inleiding met te zeggen, dat het heel belangrijk is, dat wij zelf beginnen met het analyseren, formuleren en van gedachten wisselen over zaken die te maken hebben met onze toekomstige staatkundige status, "because in the end we stand alone."

Inleiding Antonito Croes

De heer Antonito Croes ging in op enige zaken, die tot nu toe nog niet de nodige aandacht hebben gekregen, n.l.: *volkenrecht en souvereiniteit.* Wanneer we praten over souvereiniteit moeten we onderscheid maken tussen:
a. de formele souvereiniteit,
b. de effectieve souvereiniteit.
ad a.: Onder formele souvereiniteit wordt verstaan: het hebben van een eigen volkslied, een eigen vlag, diplomatieke betrekkingen etc. De externe kant dus van de souvereiniteit.
ad b.: De effectieve souvereiniteit is van veel meer belang. Daarmee wordt bedoeld hoe je in de praktijk, inhoudelijk, onafhankelijk bent. Zeer zeker voor kleine landen is dit van uiterst belang. Landen met minder dan 1 miljoen inwoners zijn microstaten. Aruba zou dan een micro-micro-staat zijn.
Vervolgens kwam hij met een paradoxale stelling: "Aruba den un federashon por tin mas soberanidad ku Aruba ku ta formalmente Soberano." In een federatieverband kun je alle krachten samenbundelen en zo zal het makkelijker zijn om b.v. een betere greep te hebben op je ekonomie.

Het volkenrecht

Het volkenrecht is een onderontwikkeld stelsel. Enkele kenmerken hiervan:
1. Afspraken worden gemaakt op basis van wederkerigheid. Hierdoor kan een groter land relatief meer eisen dan een kleiner land.
2. Als er sprake is van konflikt tussen 2 landen en een van de landen wil niet voor de rechter verschijnen b.v. het Internationale Gerechtshof, dan kan niemand hem daar toe dwingen. Denk b.v. aan Frankrijk, dat tegen de uitspraak van het Internationale Gerechtshof tóch atoomproeven nam. Speciaal voor kleine landen die zich geen goed uitgerust leger kunnen permitteren, betekent dit een groot gevaar tijdens konflikten, want *in het volkenrecht geldt nog steeds de wet van de jungle.* Kleine landen verliezen konflikten omdat ze macht missen. Denk aan de beschieting van een Antilliaanse boot door de Venezolaanse kustwacht. De heer A. Croes is dan ook huiverig voor volkenrechtelijke banden met andere landen.

3. De reizen van de MEP. Wij citeren A. Croes: "Mi ta kere ku si vai wak e volkenrecht, nos ta mira ku *aki formalmente ta trata di un afscheidingsbeweging."*
In het volkenrecht wordt een afscheidingsbeweging gezien als een intern probleem, geen internationaal probleem. Engeland heeft problemen met Schotland en Wales, Spanje met Baskenland en Catalonië.
Maar andere landen zullen wel oppassen zich hiermee te bemoeien. De Venezolaanse regering heeft drastische maatregelen genomen t.o.v. zijn consul en vice-consul, toen duidelijk werd dat het hier om inmenging in binnenlandse aangelegenheden ging. Ook Costa Rica trok gehaast zijn woorden in. Afscheiding wordt heel voorzichtig behandeld.
4. De unilaterale onafhankelijkheid. Op het terrein van het volkenrecht is dit geen probleem. Maar op het gebied van het staatsrecht: je treedt buiten de grondwet, dus is het inkonstitutioneel. In onze grondwet zijn er manieren om het te veranderen.
De grote vraag hier is, of onze (Nederlandse) rechters gebruik zullen maken van de nieuwe wetten tot stand gekomen op een inkonstitutionale basis.
Ons staatsrecht is erg ingewikkeld. We hebben eilands-, lands- en koninkrijksaangelegenheden.
Wij citeren A. Croes: "Nos estruktura estatal ta basa riba loke ta para den Statuut. Esei ta tres hopi komplikashon si bo kier bai kambia e struktura p.e. sin koperashon di Hulanda."
Ook de heer Antonito Croes benadrukte dat Nederland een grote macht heeft. Nederland heeft veel meer macht op eilandelijk gebied dan b.v. Curacao. De centrale regering kan b.v. geen gedeputeerde van Aruba afzetten. De Nederlandse regering kan dat wel en heeft het gedaan in 1960, toen alle gedeputeerden van Curacao werden afgezet.

Politiek een wetenschap

Politiek is op dit ogenblik een wetenschap. Politieke wetenschap kun je studeren aan de universiteit. De studie duurt 5 jaar.
Antonito Croes: "Mi ta kere ku desishonnan politiko mester wordu tuma a base di dato-

nan ophetivo. Datonan ku tur hende por verifika. Esaki sigur ta e kaso ora nos ta papia riba p.e. nos estruktura estatal.
Nos mester:
x datonan riba nos ekonomia,
x konose nos estruktura estatal,
x konose e mundo internashonal etc.
Ora nos sa e faktornan, nos por kuminsa inventarisa i wak kiko ta nos deseonan i nos posibilidatnan. Asina nos por hasi un pronostikashon i e konsekuensianan di esaki."
Dan pas kan er sprake van een keuze zijn. Wanneer we gekozen hebben voor een staatkundige structuur, moeten wij die gaan uitvoeren. *Dit moet planmatig gebeuren en niet "van de hak op de tak."*
De heer Antonito Croes eindigde zijn inleiding met de volgende woorden, die van enorm belang zijn voor onze toekomstige staatkundige structuur: "E uniko manera pa nos sigi riba nos estruktura estatal pa e base di diskushon. No dikushon a base di emoshon, pero diskushon a base di argumentonan i datonan ophetivo."

Inleiding Max Croes

Ook de heer Max Croes gaf een historisch overzicht van de gebeurtenissen; hij begon bij de toezegging van koningin Wilhelmia in 1942 voor een nieuwe rechtsorde.

Redenen versnelling onafhankelijkheidsproces

Behalve de reeds door de heer Richardson

genoemde redenen, die bijdroegen tot de versnelling van het onafhankelijkheidsproces, noemde Max Croes ook nog:
a. de wereldopinie, die argwanend staat tegenover moederlanden die nog staatsrechtelijke banden hebben met voormalige koloniën.
b. gebeurtenissen die Nederland nopen in te grijpen op basis van het Statuut.
Wat het streven naar onafhankelijkheid voor de Antillen nog meer heeft versneld, is de onafhankelijkheid van Suriname. Nederland had toen meer tijd voor de Antillen.

Pre-condities

De Nederlandse Antillen hebben 2 belangrijke pre-condities gesteld voor de onafhankelijkheid.
1. afbakening continentaal plat met Venezuela, zodat, wanneer we onafhankelijk worden, we kunnen beschikken over een integer, niet bestreden territoir. Dit is zeker een goed en wijs besluit (misschien kan dan de Venezolaanse kustwacht "onze" kontrabanda-scheepjes met rust laten, Red.).
2. definitieve verhouding tussen de eilanden (lees: tussen Aruba en Curacao. De eis van vanouds komt terug, gebaseerd op een vrees, al of niet imaginair, voor overheersing door Curacao.

Struktuur Nederlandse Antillen

Max Croes: "De Nederlandse Antillen is een gedecentraliseerde eenheidsstaat, waarbij de eilandgebieden verregaande bevoegdheden hebben."
Ons bestuursstelsel kenmerkt zich door tweeslachtigheid.
Wij citeren Max Croes: "We zijn een eenheidsstaat met een federale inslag." De heer M. Croes opteert dan ook voor een verdere uitbouw van wat wij nu hebben tot de volledige federatie, desnoods als tussenfase, waarbij hij nog opmerkte: "Alles is tussenfase op deze wereld en we hebben alle redenen te verwachten dat wanneer de tijd rijp is er wederom besprekingen kunnen worden geopend."
Tot besluit van zijn inleiding zei hij: "Na mijn inleiding kan er geen twijfel bestaan over mijn preferentie voor de staatkundige toekomst n.l. uitbouw van de Nederlandse Antillen in een federatief stelsel."

VRAGEN UIT DE ZAAL

Na de drie inleidingen was er gelegenheid tot het stellen van vragen. De eerste vraagsteller was de heer Donk (leraar geschiedenis Colegio Arubano). In tegenstelling tot de heer A. Croes (zie inleiding) haalde hij een aantal voorbeelden aan waar er wel duidelijk sprake was van inmenging van buitenlandse mogendheden: Bangladesh, Katanga, Biafra, Panama. Volgens de heer Donk hangen de bemoeienissen van buitenlandse mogendheden met problemen van een gebied af van wat voor een gebied dat is en in hoeverre de grote mogendheden daarin betrokken zijn.
De heer A. Croes stelde dat er inderdaad sprake was van inmenging. Maar . . . de vraag moet gesteld worden: waarom? Ging het om de souvereiniteit van de bevolking te bevorderen? Of ging het zuiver om economische en strategische belangen?
Bij Panama b.v. ging het om het Panamakanaal. De afscheiding van Panama werd bevorderd door de V.S. zuiver om het Panamakanaal cadeau te krijgen. Bij Biafra ging het om financieel-economische motieven en zo ook bij de andere landen.
Wij citeren A. Croes: "Wij moeten goed oppassen als wij steun zoeken bij het buitenland. Ze kunnen wel steun geven, maar er zit vaak eigen belang achter."
Volgens de heer Donk zou het best mogelijk zijn dat men zich met Antilliaanse zaken zou gaan bemoeien als inderdaad zou blijken dat er onder het continentaal plat olie zou zitten. (Betico Croes zei op 11 februari in het programma Panoramiek dat wij, Aruba, olie hebben. Eerder sprak hij zelfs van een tweede Koeweit, Red.).

Eenzijdig uitroepen onafhankelijkheid Aruba

Volgens de heer A. Croes zal de rechterlijke macht in een moeilijke positie komen bij het eenzijdig uitroepen van de onafhankelijkheid van Aruba.
Eddy Croes: "Bestaat erniet een groter gevaar? Komen wij dan niet in een volkomen afgesloten positie te zitten? Wij zijn afhankelijk, maar niet erkend."
A. Croes: "De consequenties zijn niet te overzien."
Ralph Richardson: "Indien Aruba zich eenzijdig onafhankelijk zou verklaren kan dit niet geschieden voordat Aruba volledig voorbereid is op alle consequenties, ik noem met nadruk, alle consequenties van die onafhankelijkheid. *Een al te haastig uitroepen van onafhankelijkheid, onvoorbereid, is volgens mij onverantwoord.* Ik ben geen voorstander van een al te gehaaste unilaterale afhandeling van de onafhankelijkheid."
Max Croes: "Als ik de heer Richardson begrijp, zal het lang duren voordat onafhankelijkheid wordt uitgeroepen (gelach in de zaal).
Alle drie de inleiders waren het erover eens dat voordat er sprake kan zijn van eenzijdige onafhankelijkheid er eerst belangrijke zaken geregeld moeten worden.
De heer Max Croes noemde enkele praktische voorbeelden vooral op economisch terrein, o.a.: de luchtvaartmaatschappij ALM. Ambtenaren die bijdragen tot het Pensioenfonds. Wat zal er gebeuren? Ouderdomspensioen, weduwenpensioen. Muntstelsel, zullen we de Antilliaanse gulden kunnen gebruiken? Know-how.
De heer Coronel: "Als wij eenzijdig onze onafhankelijkheid uitroepen, hoe worden de volgende zaken geregeld: de verdragen, monetaire stelsel, ontwikkelingshulp, wie geeft dat? Boedelscheiding, wie regelt dat en hoe? Pensioenfonds, het is Antilliaans, wie regelt dat? Vertegenwoordiging in het buitenland. Territoriale wateren. Erkenning Aruba, door welke landen? Defensie.
Mejuffrouw Elsa Dowling: "Wat wordt onze nationaliteit?"

Afwijkende mening Richardson

De heer Todd-Dandaré vroeg letterlijk aan de heer Richardson: "Personalmente bo ta diferi di e idea general di bo partido?"
Antwoord Richardson: "Mi ta kere . . . mi ta kere ku *SI.* Mi ta kere ku mi a komprende anteriormente ku a wordu bisa ku lo wordu deklara unilateralmente, — pase loque pase — e independensia di Aruba. Si bo a sigi korantnan di ultimo dianan i sierto charla na televishon, lo bo por a tende ku diferente orador, *diferente di mi amigonan ta hunto kumi kaba.* I ta bisa no, no, no, e kos aki lo tuma lugar solmente si sierto kosnan ta prepara."
De heer Harms vatte dit als volgt kort en krachtig samen: "Ik heb een afwijkende mening, maar in mijn partij sta ik niet alleen."

De onafhankelijkheid moet planmatig voorbereid worden

Eddy Croes: "De heer Richardson staat op het noemen van een datum. Is dat tactisch? Belemmerd dit niet het "plannen" van de ontwikkeling die komen gaat?"
Max Croes: "Datum noemen is gevaarlijk met het oog op de pre-condities." (zie inleiding).
A. Croes: "Als we planmatig te werk gaan, zal er een lange voorbereiding nodig zijn."
R. Richardson: "Het noemen van een datum. Ik heb niet gezegd welk jaar." (gelach).
De heer IJtsma aan de heer Richardson: "U en nog andere mensen binnen uw partij houden er een afwijkende mening op na, vooral t.a.v. de unilaterale afhandeling van de onafhankelijkheid. Maar er komt een bepaalde opinie uit uw partij, die erg in de richting van de unilaterale afhandeling werkt. Is dat een verbeelding of een realiteit?"
Richardson: "Ik kan mij uw opinie indenken. Maar ik ben van mening dat *HET VERSTAND ZAL ZEGEVIEREN.* Een unilateraal uitroepen van de onafhankelijkheid is niet mogelijk zonder behoorlijke voorbereiding."
Frank Zaandam: "Alle drie forumleden zijn voorstanders van een planmatige aanpak. Graag mening over de ontwikkelingen van de laatste tijd wat betreft de aanpak van de onafhankelijkheid. In termen van planmatig, niet planmatig of een beetje wild, buiten de orde etc."
Max Croes: "Aanpak van de laatste weken is helemaal emotioneel en geen kwestie van planmatigheid."
A. Croes: "Wij moeten de discussie helemaal uit de emotionele sfeer halen."
Richardson: "Aanpak van de laatste tijd heeft zijn redenen. *Dit wil niet zeggen dat ik het met de wijze van aanpak eens ben.* Ik blijf er bij dat de aanpak planmatig moet zijn en *ik laat me niet van streek brengen door de ontwikkelingen van de laatste tijd.*"

Voorlichting

R. Kelly: "Mi no a ripara nada ainda di e preparashon di e pueblo pa e independensia ku ta biniendo. Ta kwa ta e motibo ku te ainda no tin ningun preparashon?"
Max Croes: "Ik ben het er niet mee eens dat er geen behoorlijke voorbereiding geschiedt, of misschien niet behoorlijk (zachtjes gelach), maar er is wel behoorlijke voorlichting."
De heer Ralph Richardson was het er mee eens.
Flameling: "In de krant kom je heel weinig objectieve voorlichting tegen."
Max Croes: "Bepaalde voorlichtingsmedia zijn politiek gekleurd."
De heer Coutinho ging dieper in op die objectieve voorlichting en wij citeren: "Nan ta

(vervolg op pag. 16)

jacobo coronel:

(kabesante di skol na macuarima)

Redakshon di Skol i Komunidat tin e intenshon di tene tur luna un entrevista ku un miembro di VLA. Ku esaki nos kier trese praktika i ideanan di maestronan adilanti pa tanto koleganan, mayornan i lektornan. Di e manera nos tur por ta na haltura di loke ta pasa na i ta worde pensa di skol na Aruba.
Komo promé miembro di VLA nos a tuma Jacobo Coronel, esposo di un trabahadora sosial. Sr. Coronel a studia na Oudenbosch, Hulanda for di aña 1953 te 1958. Na Aruba e a traha na Savaneta, Brazil i Nort. For di aña '66 te ku awor e ta traha na Sta. Cruz: 5 aña na St. Jozef i ya 5 aña e ta kabesante di skol na Macuarima.

Skol i Komunidat: Sr. Coronel bo tin tanto aña ta traha kaba, kiko ta e problemanan ku bo a topa?
Coronel: E problema mas grandi ta idioma. Pasobra tur kos ta na Hulandes. Hopi mucha ta wordu perhudika.
Kisas un mucha ta bon den rekenen, pero e no ta score halto pasobra e ta na Hulandes. Hulandes bo ta hay'é solamente na skol; tin hopi maestro ta papia Papiamento ora di les. Korant, revista, television tur ta na Papiamento. Faltamento di skol tambe ta influensiá; ta henter un kompleho di problema tin.
Skol i Komunidat: Kiko bo ta pensa si gobierno introdusi Ingles of Spaño? E pretashon di e muchanan lo drecha?
Coronel: E pretashon den enseñansa lo no kambia mucho. E ta keda un idioma straño. Bo sa, mi ta duda. Ta difisil pa bisa. Ademas esaki lo tin un efekto psihólogiko riba e mucha; su modo di pensa ta kambia.
Skol i Komunidat: Kon bo ta haya e aktitut di e mayornan?
Coronel: Otro problema ta ku serka e mayornan bo por nota un aktitut pasivo. Tur parti tin e mes sorto di hende. 80% no ta wori: tur kos na skol ta bon i e muchanan ta siña tur kos. Bo no sa tende mayornan puntra nan yiunan: Nan no a siñabo kome ku kuchara ku

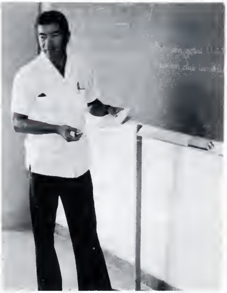
"e energia ku nan ta haya den e kopi te nan ta uzé pa kana di kas bin skol"

forki na skol? Tin mayornan no sabi den kua klas nan yiu ta, nan no ta chek ki les e mucha ta haya, nan no sa ni kua yufrow of mener e yiu tin.
Nan aktitut ta di konfiansa den yufrow i maestronan. Nan ta pensa ku nan responsabilidat ta kaba ora nan entrega nan yiunan na skol.
Skol i Komunidat: Kon ta para ku e problema di kantidat grandi di muchanan den klas?
Coronel: Esei poko poko ta baha di mes. Na mi skol lo mi tin ku sera algun klas pasobra tin poko inskripshon di mucha nobo. E sifra di nasemento ta bahando aña tras aña. Pa duna les mainta tambe ta un problema pasobra tin muchanan ta bin skol stoma bashi. Hopi mucha ta kore bin skol i nan no ta kome nan kuminda prome ku nan sali foi kas.
Tin biaha nan a bebe un kopi te, pero e energia ku nan a haya den e te nan a uzé pa kana di kas bin skol.
Manera e Merikanonan ta bisa: Desayuno ta e kuminda prinsipal. Ku un stoma bashi bo no por traha den optima forma. Muchanan ta bin ku stoma bashi, pues nan no por traha satisfaktoriamente.

Skol i Komunidat: Ki influensia e ambiente na kas por tin riba e prestashon di e muchanan?
Coronel: Muchanan ku kapasidat limita por logra mas si e mayornan tin ambishon. Dor ku no tin atenshon na kas e ambiente no ta yuda e kapasidat di e mucha. Tin mucha no ta haya ni un estimulo i tog nan ta logra. E ambiente ta depende hopi di un famia bon organisá.
Skol i Komunidat: Kon e rekreashon di e muchanan ta afekta nan prestashon?
Coronel: E muchanan ta worde atrae bastante pa e naturalesa. E mucha mohenan den ora liber ta hasi trabow di kas, lesa i wak t.v. E mucha hombernan ta tren beisbol, kana ku stichi of ta inventa weganan nobo. Resultado ta ku e muchanan ta bon den biologie.
Skol i Komunidat: Bo por ripara e influensia di televishon riba e muchanan?
Coronel: E fayo ta indirekto. E muchanan ta bin sùf pasobra nan ta drumi lat. Hopi biaha tambe nan ta wak programanan ku no ta bon pa nan, manera novela. Tur esaki ta strobanan. Pesei mi no ta bai mucho duro ku e muchanan mainta tempran.
Tambe den nan vokabulario bo por nota e influensia; nan ta uza palabranan manera

idiota i- otronan.
Skol i Komunidat: Ki tarea por tin pa un komishon di mayornan?
Coronel: E komishon por habri kaminda pa bo por papia ku e mayornan. E komishon no tei so pa drecha kura di skol, organisa fiesta eks., pero spesialmente trese e manera di pensa over pa otro mayornan. E por duna tambe informashon riba tereno sosial pa bo siña konose e ambiente i e mentalidat. Esaki ta nesesario pa bo por traha mas efektivo. E komishon por organisa deporte pa e muchanan tambe.
Skol i Komunidat: Bo tin tanto aña ta traha. Kiko bo kier mira kambiá?
Coronel: E método di Historia i Geografia. Nos ta pensa ku un método, skirbi na Antiyas a priori ta bon. E métodonan aki mester trata mas over di p.e. Venesuela i Merka, basa riba loke ta ront aki. Demasiado atenshon ta worde paga na dos vak só, esei ta rekenen i taal, siendo ku e otronan ta worde konsiderá mucho komo di menos importansia.
Skol i Komunidat: Kiko bo ta pensa di e 40 ora di trabow siman pa e maestronan?
Coronel: E klima no ta presta su mes pa esaki. E muchanan mester tempo liber pa por move i hunga. Nos por manten'é, pero mester tene kuenta ku e muchanan.

Skol i Komunidat: Kiko bo ta konseha e mayornan?
Coronel: Mi ta konseha e mayornan ku nan mester tin mas kontakto ku nan yiunan. Nan mester purba hasi nan yiunan mas interesa den skol. Nan mester papia mas ku e muchanan ku e skol ta un yudansa pa nan. Skol ta pa edukashon i enseñansa i no luga pa straf. Splikanan pakiko nan ta bai skol.
Skol i Komunidat: Kiko bo ta konseha e sindikato?
Coronel: VLA mester ta mas un kuerpo konsehero pa gobierno, enkuanto enseñansa. E mester trese gobierno asina lew pa hasi kambionan basta si e proposishonan ta RASONABLE.

KOMENTARIO

Entrevistando Coronel nos por a tende algun komentario di masha importansia. Debido na ku e no kier kritika niun hende nos no por a trese esakinan pa nos lektornan. Coronel ta masha kowtelosol!!

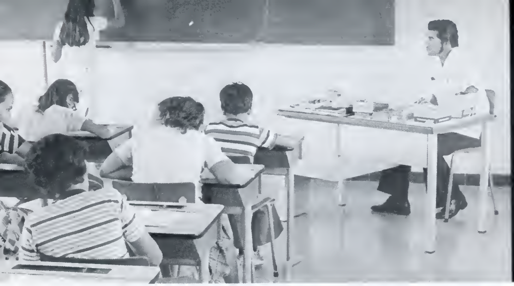
V.L.A.-BESTUUR FEBRUARI '76:

HET

OP DE TOEKOMST

Behalve het forum over de staatkundige toekomst van Aruba, zijn er in de achter ons liggende weken nog een paar andere interessante gebeurtenissen geweest in de VLA. Zo werd er b.v. een pedagogisch-didaktische werkgroep opgericht, die tot taak heeft een aantal resoluties uit te voeren die door het VLA-kongres zijn aangenomen. Daar krijgen ze ongeveer anderhalf tot twee maanden de tijd voor. In die werkgroep zitten: W. Driessen, H. Oplaat, C. Bruce, R. Halley, B. Richardson, O. Ollivierre, E. Rincones, R. van Putten en M. Stephens. Zij moeten gestalte geven aan het onderwijskundig beleid van de VLA. Een van hun eerste opdrachten is: een plan opstellen voor de invoering van het Papiamento.
Vraag aan het VLA-bestuur: Wat kan de VLA nou eigenlijk doen? De VLA kan toch geen maatregelen nemen op onderwijsgebied?
Bestuur: Wij kunnen onze standpunten naar voren brengen in de onderwijsraad van het eilandgebied, bij het b.c., het departement en bij onderwijszaken. Wij willen minstens om de twee maanden een vergadering hebben met de onderwijskommissie van de staten en met die van de eilandsraad. Is er geen kommissie, dan moet die zo spoedig mogelijk opgericht worden.
Een andere belangrijke gebeurtenis was de instelling van een staatkundige werkgroep.
Bestuur: Hier gaan wij te werk als burgers, als bezorgde burgers. Wij willen meehelpen de bevolking objektieve informatie te geven, opdat zij niet gemanipuleerd kan worden door kwaadwillige politici.
— Geloven jullie in objektieve informatie?
Bestuur: Jazeker, hoewel we ons ervan bewust zijn dat wat wij als objektief zien door anderen als gekleurd gezien kan worden. Wij willen in ieder geval met feiten komen en feiten kan je niet verschuilen.
— Bestaat er geen gevaar dat de VLA gelieerd wordt met een politieke partij?
Bestuur: Dat risiko moeten we dan maar nemen. Het gaat ons om het doel de mensen meer bewust te maken van de situatie.
— Wie zitten er in die groep?
Bestuur: R. Todd, Margo Croes, D. Laclé, J. Fernandes, L. Varlack, R. Donk, J. Jutten, J. Coutinho, P. Velásquez, F. Sprott.
— Die informatie, hoe gaat dat gegeven worden?
Bestuur: Dat laten we aan de werkgroep over om uit te zoeken.
— Zou het ook niet via de scholen gegeven kunnen worden?
Bestuur: Zeker, het zou goed passen in de geschiedenisles, of bij ekonomie, maatschappijleer of wereldoriëntatie. Er staan heel belangrijke ontwikkelingen voor de deur, wij moeten later niet het verwijt krijgen dat wij ons afzijdig hebben gehouden. Zelfs in onze vakbond zijn we bang om er over te praten. Er zullen risiko's genomen moeten worden.

Hoofd onderwijszaken: "De meeste Arubaanse leerkrachten halen nauwelijks de 24 uur per week"

tekst: J. JUTTEN foto's: R. DE GRAAFF

onderwijsbeleid

Je vraagt je wel eens af waar toch het onderwijsbeleid tot stand komt. Of liever gezegd: waar toch die maatregelen vandaan komen die af en toe in het onderwijs genomen worden. De hoogste onderwijsautoriteit op eilandelijk niveau is de gedeputeerde van onderwijs. Wordt hij omgeven door een groep wijze raadgevers, deskundigen op onderwijsgebied die hem verstandige adviezen voorleggen? Of zit hij eenzaam uit het raam van zijn werkkamer te staren, bijtend op het achtereind van een balpen, te bedenken welke maatregelen hij zal nemen?

In één geval hebben we de gang van zaken aardig kunnen achterhalen: de 40-urenkwestie. Met de 40 urenkwestie wordt bedoeld: het idee dat geopperd is om leerkrachten 40 klokuren op school aanwezig te laten zijn.

Waar komt zo'n idee nou vandaan? Liggen er onderwijskundige motieven aan ten grondslag? Helaas niet. Wij hebben wel vaker horen vertellen dat er bij sommige ambtenaren een onbehagen heerst over het feit dat zij 40 uur aanwezig moeten zijn op hun werk en leerkrachten niet. Dit schijnt ook bij deze kwestie weer een rol te spelen. Een brief van het hoofd onderwijszaken aan de gedeputeerde van onderwijs bevestigt dat.

Op onderwijszaken had men het blad UITLEG gelezen (dat is het weekblad van het departement van onderwijs en wetenschappen in Nederland) en wel het nummer van 17 sept. 1975. Daarin staat op pag. 13 en 14 een artikel over hetzelfde onderwerp als waarover wij publiceerden in Vorm nr. 9, 1975 pag. 16, n.l. over het in Nederland verschenen rapport "Functies en taken van onderwijsgevenden in kleuter-, lager- en buitengewoon onderwijs." Het rapport konstateert o.a. dat niet alle leerkrachten evenveel tijd besteden aan hun taak en dat sommige funkties in het onderwijs meer tijd vergen dan andere.

Na lezing van dit artikel schreef het hoofd onderwijszaken bovengenoemde brief aan de gedeputeerde. Hij gaf daarbij blijk geen hoge dunk te gebben van de werklust van de meeste Arubaanse leerkrachten.

Hij schreef: "Het ís aan te bevelen, dat een dergelijk onderzoek op Aruba plaats zou kunnen vinden." En: "Ook hier op Aruba hebben wij leerkrachten die 40 klokuren per week werken en anderen die nauwelijks de 24 klokuren halen. Het is een bekend feit dat de laatste kategorie groter is dan de eerste," aldus de brief. Men kan zich afvragen hoe het hoofd onderwijszaken aan dat "bekende feit" is gekomen; is daar cijfermateriaal over aanwezig? Tevens: waarom pleit hij voor een onderzoek als het al een "bekend feit" is? Je gaat toch geen feiten onderzoeken die al bekend zijn?

Hieronder volgt de brief in zijn geheel.

BESTUURSKANTOOR,
Afdeling Onderwijszaken
No. OZ/2760

AAN:
de heer Gedeputeerde Delwin Gomez

Bijgaand artikel in het weekblad "Uitleg" van het ministerie onderwijs en wetenschappen wordt u ter kennisneming aangeboden.

De salariëring van leerkrachten is gebaseerd op het bezitten van bevoegdheden, dus een bevoegdheidssalariëring.

Maar bij het onderhavige onderzoek is gebleken, dat ook de werktaak (werktijd) van leerkrachten werkzaam bij het kleuter-, basis- en buitengewoon basisonderwijs, zeer verschillend is gebleken.

Het is aan te bevelen, dat een dergelijk onderzoek ook op Aruba plaats zou kunnen vinden. Uiteraard kan het niet met dezelfde "deskundigheid."

Ook hier op Aruba hebben wij leerkrachten, die 40 klokuren per week werken en anderen, die nauwelijks de 24 **klokuren halen. Het is een bekend feit dat de laatste categorie groter is dan de eerste.**

Moet evenals voor de ambtenaren een vastgestelde 40-klokurige werkweek voor de leerkrachten ingevoerd worden?

Hoofd afdeling onderwijszaken

De gedeputeerde las deze brief, nam de suggestie over en nodigde het VLA-bestuur uit voor een gesprek:

"Aan het bestuur van de VLA alhier.
Bijgaand doe ik u toekomen een artikel, welk handelt over de bevoegdheidssalariëring en de 40-klokurige werkweek in Nederland. Wellicht verdient het aanbeveling te zijner tijd van gedachten hierover te wisselen. Een copie van de nota van hoofd onderwijszaken is eveneens erbij gevoegd.
Groeten, M. D. Gomez."

Wel, in het hele artikel komen de woorden "salariëring" en "40 klokurige werkweek" niet voor. De gedeputeerde heeft zich hier waarschijnlijk op sleeptouw laten nemen door de wat al te vrije interpretatie van het h.o.z.
Jammer is dat het h.o.z. vergat in zijn brief te vermelden wat het rapport gekonstateerd heeft over het aantal uren dat leerkrachten aan hun taak besteden. UITLEG 17 sept. 1975, pag. 13 3e kolom:

"Beroepsbesteding in de schoolweken:

— Hoofden lager en buitengewoon onderwijs ca. 49 tot 52 uur;
— Leerkrachten lager en buitengewoon onderwijs ca. 43 tot 45 uur;
— Hoofden kleuteronderwijs ca. 41 uur;
— Leerkrachten kleuteronderwijs ca. 36 uur.

Ditzelfde op jaarbasis:

— Hoofden lager en buitengewoon onderwijs ca. 43 tot 46 uur;
— Leerkrachten lager en buitengewoon onderwijs ca. 37 uur;
— Hoofden kleuteronderwijs ca. 34 uur;
— Leerkrachten kleuteronderwijs ca. 30 uur."

Het h.o.z. vergat in zijn brief ook te vermelden dat, er onder het onderwijzend personeel veel "slachtoffers" vallen, dat vooral na het 55e jaar de beroepsgroep onderwijzend personeel percentagegewijs meer afkeuringen wegens invaliditeit te zien geeft dan welke andere beroepsgroep dan ook waarover gegevens voorhanden zijn. Dit zou er op kunnen duiden dat je in het onderwijs sneller "opgebrand" bent dan in andere beroepen. Dat kan alleen maar omdat het onderwijs ontzettend veel van een mens eist. Iedereen die een tijdje met een groep kinderen is opgetrokken weet dat dit niet eenvoudig is. Als dat onderzoek nog eens mocht plaats vinden op Aruba, dan hopen wij dat er ook gewerkt zal worden met een apparaatje dat de hartslag kan meten terwijl de persoon aan het werk is. Dan kunnen we zien of de schrijfmachine, het nietapparaat en de paperclips van de ambtenaar op dezelfde wijze de hartslag omhoog weten te jagen als een klas vol met kinderen aan wie de juffrouw of meneer probeert iets uit te leggen en waarin er altijd wel een paar zijn die het maar niet kunnen begrijpen, wat de juffrouw of meneer ook zegt of doet, en een paar anderen die gewoon niet opletten of zitten te donderjagen.
Wij geloven niet dat het onderwijs ermee gediend is als onbehagen bij ambtenaren een rol speelt bij het bepalen van het onderwijsbeleid.

Lasten ook in primair onderwijs zeer ongelijk verdeeld

— Ook in het primair onderwijs (kleuter-, lager- en buitengewoon onderwijs) zijn de lasten net als in het voortgezet onderwijs zeer ongelijk verdeeld. Tegenover onderwijsgevenden die een gemiddelde werkweek van 34 uur of minder hebben, staan anderen die er wekelijks 55 of meer uren aan besteden.
— Hoofden van lagere scholen en van scholen voor buitengewoon onderwijs hebben vooral tijdens de schoolweken een zeer omvangrijke weektaak en dan blijft er nog erg veel werk liggen.
— Veel onderwijsgevenden bij het primair onderwijs vinden dat hun taak de laatste jaren zwaarder is geworden.
— Boven de 55 jaar neemt het aantal toegekende invaliditeitspensioenen in het kleuter-, lager- en voortgezet onderwijs relatief sterk toe, sterker dan bij andere beroepsgroepen waarover gegevens voorhanden zijn.
— Ook uit andere gegevens blijkt, dat het beroep van onderwijsgevende een inspannend beroep is, dat echter ook veel voldoening geeft. Daardoor leidt de inspanning in veel gevallen niet tot psychomatische klachten.

Dat zijn enige conclusies uit het op 11 september 1975 gepubliceerde rapport 'Functies en taken van onderwijsgevenden in kleuter-, lager en buitengewoon onderwijs', na het lerarenrapport uit 1973 het tweede grote rapport in de reeks onderzoeken naar het feitelijk functioneren van de werkers in het onderwijsveld.

Het gaat hier om uitkomsten van een onderzoek dat tot doel had te komen tot het ontwikkelen van een functieklassificatiemodel voor het onderwijs.
In dit eerste deelrapport zetten de onderzoekers een aantal gegevens op een rij die betrekking hebben op de omvang, aard en intensiteitsbeleving van de taak van onderwijsgevenden in het kleuter-, gewoon lager- en buitengewoon onderwijs.

Daarnaast hebben de samenstellers van het rapport ook een theoretisch model voor functieklassificatie ontwikkeld. De onderzoekers hopen in een tweede deel het theoretisch model te toetsen op zijn praktische toepasbaarheid.
Minister Van Kemenade schrijft in een woord vooraf dat de resultaten van beide onderzoeken naast verschillen, op bepaalde punten een treffende gelijkenis vertonen: ook in het primair onderwijs blijken net als in het voortgezet onderwijs grote verschillen voor te komen in de omvang van de weektaak tussen mensen die dezelfde functie uitoefenen. Dr. Van Kemenade: "Ik verwacht dat deze gegevens aanleiding zullen geven tot zinvolle discussies in het veld over mogelijke hergroepering van taken, wellicht ook differentiaties van functies, mede met het oog op de toekomstige ontwikkelingen in het kleuter- en het lager onderwijs.'
Tot het taakonderzoek bij onderwijsgevenden in het primair onderwijs werd eind 1970 besloten, omdat de verschillende partijen het niet eens konden worden bij de salarisonderhandelingen. Over de consequenties van de nu op tafel liggende resultaten wil minister Van Kemenade zijn oordeel 'vooralsnog voorbehouden.'

DEELRAPPORT

Het nu verschenen rapport heeft betrekking op het jaar 1971/1972 en bevat slechts een gedeeltelijke rapportage van het onderzoek naar de functies en de taken van de onderwijsgevenden in het kleuter-, gewoon lager- en buitengewoon onderwijs. Dit houdt in dat

de hierin verzamelde gegevens op een later tijdstip in breder verband van de hele onderzoeksopdracht dient te worden bekeken. Het onderzoek is verricht door het Instituut voor Toegepaste Sociologie in Nijmegen en het Bureau voor Organisatie en Efficiency Vis en Malotaux B.V. te Bilthoven. Een commissie, geformeerd uit vertegenwoordigers van het Departement van Onderwijs en Wetenschappen en de centrales van overheidspersoneel heeft het onderzoek begeleid.

OMVANG

De gemiddelde omgang van de beroepsbesteding per week is op jaarbasis:
— Hoofden in het lager en het buitengewoon onderwijs ca. 43 tot 46 uur;
— Leerkrachten in het lager en het buitengewoon onderwijs ca. 37 uur;
— Hoofden in het kleuteronderwijs ca. 34 uur;
— Leerkrachten in het kleuteronderwijs ca. 30 uur.
Als er alleen naar de beroepsbesteding in de schoolweken wordt gekeken, krijgen we het volgende beeld:
— Hoofden in lager en buitengewoon onderwijs ca. 49 tot 52 uur;
— Leerkrachten in lager en buitengewoon onderwijs ca. 43 tot 45 uur;
— Hoofden in het kleuteronderwijs ca. 41 uur;
— Leerkrachten in het kleuteronderwijs ca. 36 uur.
In de schoolweken is de gemiddelde weektaak sterk verschillend: tussen de meest omvangrijke weektaak (van hoofden van lager en buitengewoon onderwijs) en de minst omvangrijke weektaak (van de leerkrachten bij het kleuteronderwijs) bestaat maar liefst een verschil van ongeveer 15 uur per week.
In de vakantieweken valt de relatief hoge gemiddelde beroepsbesteding van hoofden van lager en buitengewoon onderwijs op. Tijdens de gemengde school-vakantieweken ligt de omvang van de weektaak voor de leerkrachten tussen 23 en 30 uur en voor de hoofden tussen 27 en 40 uur. De onderzoekers tekenen hierbij aan: 'De conclusie is dan ook gerechtvaardigd, dat het beeld dat men vaak heeft omtrent 'de lange vakanties in het onderwijs' aanzienlijk moet worden genuanceerd, doordat een vrij hoge beroepsbesteding in de vakantie voorkomt.'
Er is zoals gezegd over de hele linie een grote spreiding:
— 8 procent van de hoofden bij het kleuteronderwijs, circa 30 procent van de hoofden van het buitengewoon onderwijs, de helft van de hoofden op lagere scholen waar men vernieuwend bezig is en 35 procent van de hoofden van de overige lagere scholen werkt meer dan 44 uur perweek. Van de hoofden bij het lager en buitengewoon onderwijs werkt ongeveer 8 tot 10 procent meer dan 54 uur per week.
De weektaak van de leerkrachten bij lager en buitengewoon onderwijs komt ongeveer met die van de leraren bij het algemeen voortgezet onderwijs overeen.
— Ruim 80 procent van de leidsters bij het kleuteronderwijs en circa de helft van de leerkrachten bij het lager onderwijs werken minder dan 35 uur.
2 procent van de leidsters en circa 15 procent van de leerkrachten lager onderwijs

komt echter boven de 44 uur uit.
Over het algemeen hebben mannen een grotere weektaak dan vrouwen. Hoofden met meer externe contacten hebben ook een meer omvangrijke weektaak. Teamwork in vergaderingen doet de omvang van de weektaak toenemen.

AARD

Niet alleen bij de hoofden, maar ook bij de leerkrachten gaat een deel van de werktijd in andere zaken dan lesgeven zitten. Bij de leerkrachten van het kleuter- en het lager onderwijs zien we globaal genomen hetzelfde beeld: ongeveer driekwart van de tijd wordt besteed aan directe onderwijsactiviteiten. Het overige kwart zit in individuele uitvoerende activiteiten ten behoeve van de school en in beleid en planning, overleg en samenwerking, in externe contacten en in her- en bijscholing. Bij de leerkrachten van het buitengewoon onderwijs wordt meer tijd aan niet-directe onderwijsactiviteiten besteed, gemiddeld 35 procent van de werktijd. Bij de hoofden van het buitengewoon onderwijs ligt dit percentage hoger.

De onderzoekers tekenen hierbij aan: 'Men kan stellen dat de functie van het hoofd van de school voor buitengewoon onderwijs het meest geëvolueerd is uit de richting van de functie onderwijzer naar die van schoolleider. Gemiddeld is het onderwijsgeven niet meer zijn meest omvangrijke taak. Bij de leerkrachten van het buitengewoon onderwijs zijn de taken ten behoeve van de school als geheel overigens ook absoluut en relatief omvangrijker, dan in het kleuter- en lager onderwijs. De functie van de hoofden bij het kleuteronderwijs lijkt aan de andere kant nog het meest op die van de leerkrachten. De hoofden van het lager onderwijs nemen een tussenpositie in. Zij besteden gemiddeld ruim de helft van de tijd aan onderwijsactiviteiten.' En: 'In allerlei gevallen is gevonden, dat degenen die in de klas meer differentiërende werkvormen, of meer algemeen: meer subject-gerichte werkvormen hanteren, ook relatief meer tijd besteden aan ontwikkeling en beleidsvorming ten behoeve van de school en aan teamwork.'

De hoofden van het lager en het buitengewoon onderwijs hebben, zoals gezegd, vooral tijdens de schoolweken een zeer omvangrijke werktaak. Toch blijkt uit het onderzoek dat ze door allerlei externe oorzaken telkens gedwongen worden om een keuze te maken uit een veelheid van taken, die eigenlijk alle aandacht zouden moeten krijgen. De onderzoekers: 'In zo'n situatie zijn ze vaak gedwongen de aandacht te verdelen over allerlei schooltaken op uitvoerend niveau met korte termijn-effect en ontwikkelings- en beleidstaken met lange termijn-effect, wellicht ten detrimente van de laatste.'

Tenslotte is ook nog geconstateerd, dat de leerkrachten en hoofden verbonden aan scholen, waar systematisch onderwijsveranderingen zijn ingevoerd, relatief meer tijd besteden aan ontwikkeling en beleid en minder aan zelfstandig-uitvoerende activiteiten, zoals administratie en toezicht. De onderzoekers: 'In het perspectief van de verwachte integratie kleuter - basisonderwijs, waar ongetwijfeld het buitengewoon onderwijs bij betrokken zal zijn, moet dan ook verwacht worden, dat de functies van hoofden en leerkrachten verandering ondergaan. Daarbinnen zal relatief meer aandacht (mogelijk) moeten zijn voor activiteiten op het terrein van ontwikkeling, beleid en overleg.'

INTENSITEITSBELEVING

De eigenlijke intensiteit van de functie kon in dit onderzoek niet worden gemeten. Wel is duidelijk geworden, dat zeer grote groepen van de onderwijsgevenden in het primair onderwijs hun werk zwaar vinden. Bovendien vinden velen dat de taak er de laatste jaren zwaarder op geworden is en daarbij wordt als oorzaak vaak de onderwijsvernieuwing genoemd. Anderzijds ligt het percentage dat voldoening in het werk vindt bij alle onderzochte groepen boven de 93 procent. Die grote mate van voldoening kan er de oorzaak van zijn dat er toch betrekkelijk weinig psychosomatische klachten zijn. Op hogere leeftijd nemen die klachten overigens wel flink toe.

Uit cijfers van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds die in dit rapport worden gebruikt blijkt dat in 1973 aan 16 procent van de onderwijsgevenden van 60 jaar en ouder in het lager onderwijs en aan 11 procent van de kleuterleidsters in die leeftijdscategorie voortijdig pensioen wegens ziekte werd toegekend.
Uit dezelfde gegevens blijkt dat de belasting na het 55e jaar vaak erg groot wordt. De oudere leerkrachten en hoofden zijn niet vaker ziek, maar hun ziektes duren wel langer.

Beste Joop,

Mijn gedicht "E úniko Arubiano" is erg verminkt geworden in "Skol i Komunidat" (blz. 16). Gaarne zou ik het "gerektificeerd" willen zien in het volgende nummer.
Ik doe het je hierbij toekomen, zoals het (samen met "Ta di kon bo ta kere?") in La Prensa gepubliceerd werd.
Wil je ze allebei voor mij publiceren (naast elkaar of onder elkaar) in jullie volgende nummer? Met vermelding, natuurlijk, dat "E úniko Arubiano" de vorige keer, verkeerd is afgedrukt. Hartelijk dank. Groeten.

Henry

e úniko arubiano

Tam-tam-tam, pum-pum-pum

T'ami t'e gran kasike
rekonosí aki bou
komo e gran kapatás
i partido di trabou

T'ami a rosa henter Ruba
di Wayaca te Malmok
di Yamanota te Boilu
djaki te Kunuku Abou

M'a planta maish'i rabu
batata i promenton
pampuna korá, anasa
i te asta mi mes karson

M'a kome sop'i toteki
kadushi i bakiyou
komkomber stobá ku yorki
pa mi keda bon bispou

Boso tur k'a bai afó
boso a yega tur bruhá
ku mil ideanan nobo
kayente pa rebeliá

Ami a keda aki nan
ku mi wegánan di trom
kantando luna ku solo
bula riba dal abou

Ta p'esei mi ta rubiano
rubiano ku su tronkon
bon grandi i tur su reisnan
den mi tera di betón.

Boso kier dominá mi isla
ku boso weg'i chambòn
Boso a sklavisá mi yunan
ku droga i boso rom

Ma lo mi kai na rudia
resa Cashunti, mi Dios,
i mi lo pidi Yanana
pa nan trese salbashon

Tam-tam-tam, pum-pum-pum
T'ami t'e gran kasike
Aleluya alué

Tam-tam-tam, pum-pum-pum
Janana i Cashunti
Aleluya, aluá

Tam-tam-tam, pum-pum-pum
Ban kore k'e yunan djafó
Aleluya, alué

Tam-tam-tam, pum-pum-pum
Yanana i Cashunti
(banana i kashipete!)
Aleluya, aluá

Tam-tam-tam, pum-pum-pum
T'ami t'e gran kasike
E uniko Rubiano
Tukutú bambá . . .

Henry Habibe

ta di kon bo ta kere?

Ta di kon bo ta kere,
Rubiano, ku mi no ta
respetá bo boluntat
di ta liber den bo kas?

Bo ta stima bo baranka?
Ami tambe ta stim'é!
Bo ta sintí bo patriota?
Ami tambe ta karg'é!

Anto, ta di kon b'a kere
abo TA, i ami N'TA?

Ta duel mi, ku bo ta kere:
"rubiano" t'e propiedat
ku abo só a heredá
dje noble indjannan ayá

I toh, tur renkor afó,
pasobra, e mesun bon
ku bo kier pa nos baranka,
mi tin den mi kurason.

Padilanti lo bo mira
si t'e funchi i konofés
a hasi bo mas rubiano
o un wayaba hulandés.

Lo bo drenta e mesun fila,
pasobra, ku e mes bolpés
ku nan a trosebo, nan a
suta mi lenga kuné.

Ta di kon bo ta kere,
Rubiano, ku mi no ta
respetá bo boluntat
di ta liber den bo kas?

Henry Habibe

MI PASPÓRT

Ki día riba mi paspórt
por ser lesá
nomber di mi país,
DILANTI ribe káft'
No skondí mei-mei di frase!?

Ki día lo mi saka ku orguyo
mi papelnan blikiá pa solo?
papelnan talbes pober,
kurtí foi kwihi seku;
pero ku ta mustra resti mundu
mi lombrishi su lugá!!

Salbadornan di papel muhá,
sabotiadornan di mi pweblo,
mes den kúl di merikano hinká
k'esnan pasá
k'asina tantu nan ta despresiá,
ta skláma na rudía
(den nomber di mi pweblo)
dilanti korona kolonisadó
pa nos po keda ku su koló.

E paspórt di paña pretu
ku dos león di "gouden eeuw",
nan ta stima ku deboshón
pa nadi mundú nan un kier'e lew!
Pa nan e dos león di eis makamba
tin mas baló ku dos chubati mondi
di mi tera;
Nan ta prefera un "èik" o "dèn"
rib' un kwihi o watapana.

Ki día rib'e kaft dilanti
bow di'un watapana
flankiá pa tun'i breba bèrdè,
lo parse nomber di mi tera
den lèter diki'i kla
gritando ku pulmonnan hinchá:
"TA DJAKI MI TA!!??

J. J. Coutinho

Ned. minister van onderwijs

dr. VAN KEMENADE

tijdens onderhoud met VLA-bestuur:

"Wij zien de Antillen als eenheid, we onderhouden geen relaties met onderdelen"

Op 27 januari j.l. had het bestuur van de Vakbond van Leerkrachten Aruba een onderhoud met de Nederlandse minister van onderwijs, dr. Van Kemenade, die in die tijd op de Antillen vertoefde. Het gesprek vond plaats in het gebouw van de Rijksvoorlichtingsdienst afd. Aruba, in de Dominicanessenstraat, Oranjestad.
Het VLA-bestuur was vooral geïnteresseerd in twee zaken:
1. Hoe is in Nederland de samenwerking tussen vakbond en overheid.
2. Wat is de visie van de Nederlandse regering op de financiering van het Antilliaanse onderwijs in de toekomst.

Daadwerkelijk overleg

De minister begon met uit te leggen dat er in Nederland diverse vormen van kontakt zijn tussen regering en onderwijsorganisaties. Zo noemde hij de bij de wet ingestelde Onderwijsraad; dit is een advieslichaam waarin de leden à titre personel zitting hebben. De minister van onderwijs dient hun te horen alvorens er belangrijke beslissingen genomen worden. De adviezen die zij uitbrengen werden vroeger nooit openbaar gemaakt. Minister Van Kemenade is er mee begonnen dit wel te doen. Het gevolg is dat er thans reeds publieke diskussies plaatsvinden als de ontwikkelingen op onderwijsgebied nog in het voorbereidende stadium zijn. Voorts zijn er tal van overlegorganen waarin departement, inspektie en onderwijsorganisaties elkaar ontmoeten. Zij brengen geen advies uit doch plegen overleg. Verder zijn er sektorraden voor alle typen van onderwijs. In het G.O. over de rechtspositie zijn uitsluitend onderwijsvakbonden vertegenwoordigd omdat dit personeelsoverleg is. De vakbonden krijgen faciliteiten, zoals taakuren, om mensen vrij te stellen, om stukken te lezen en deel te nemen aan vergaderingen e.d., aldus de minister. Hij benadrukte vooral dat zijn ambtenaren en hij in de overlegorganen daadwerkelijk overleg plegen, d.w.z. dat er argumenten heen en weer gaan over de tafel. Op deze manier is er een voortdurende cirkelgang van regering naar de 'werkers in het veld' en van de 'werkers in het veld' naar regering.

Verschil

Vervolgens kwam een belangrijk verschil aan het licht tussen de Nederlandse en de Antilliaanse situatie op het gebied overheid-vakbond. De vakbonden in Nederland hebben vaak goede relaties met de politieke partijen. 'Als in Nederland de debatten in de Tweede Kamer zijn afgelopen, zitten de vakbonden binnen een half uur in de fraktiekamers,' zo zei de minister. Op de Antillen is deze verhouding water en vuur; 'Jullie moeten zelf maar een politieke partij oprichten' wordt de vakbonden vaak toegesnauwd zodra zij hun mening proberen kenbaar te maken aan de heren politici.

Provincie Utrecht

Het tweede onderwerp van gesprek betrof de financiering van het Antilliaanse onderwijs.
'Er is momenteel een tendens op de Antillen dat verschillende eilanden hun eigen hogeschool, lerarenopleiding, pedagogische akademie etc. moeten hebben, zonder dat daar veel onderzoek aan vooraf is gegaan,' zo zei VLA-voorzitter Zaandam. 'Wij willen graag weten of Nederland hier achter staat, omdat Nederland dit moet betalen. Wij als onderwijsvakbond zijn bevreesd voor deze ontwikkeling. Zo is er op Aruba b.v. een ernstige vermindering van het aantal studerenden aan de pedagogische akademie. Er zijn thans 15 eerstejaars, terwijl er 40 nodig zijn,' aldus Zaandam.
Van Kemenade antwoordde dat:
1. de relatie met de Nederlandse regering loopt via het kabinet van Antilliaanse zaken en
2. de Nederlandse regering kontakten onderhoudt met de Antilliaanse regering en niet met onderdelen. 'De Antilliaanse regering kan ook geen kontakt gaan onderhouden met de provincie Utrecht,' zo zei hij. Wat betreft het financieren zei hij dat de Nederlandse regering daarbij het beleid van de Antilliaanse regering bekijkt.

'Ik kan tenslotte niet gaan smijten met het geld van de Nederlandse belastingbetaler,' aldus minister Van Kemenade. 'De Nederlandse regering voelt b.v. niet veel voor decentralisatie van hoger onderwijs. Dat zou in het Caribisch gebied al moeilijk zijn, laat staan op de Antillen. Differentiatie is goed als de levensvatbaarheid niet in gevaar komt,' aldus Van Kemenade.
'Dus in deze visie is weinig plaats voor een decentralisatiebeleid zoals dat momenteel wordt gevoerd t.a.v. de Antilliaanse Lerarenopleiding,' vroeg de VLA-voorzitter. Toen nam de heer Sprockel, nog net direkteur van het departement van onderwijs, het woord. 'De gelden voor de lerarenopleiding zijn voorlopig uit de Antilliaanse begroting betaald,' zei hij. 'Maar de definitieve goedkeuring blijkt aanzienlijk minder te zijn dan was begroot.' Vraag van de VLA-penningmeester II: 'Hoeveel minder?' Sprockel: 'Er was ruim 5 miljoen begroot, maar Nederland heeft maar 2,8 miljoen toegewezen.' (aant. red. S. i K.: Wij betwijfelen of de Nederlandse regering minder heeft gegeven dan begroot was. De toenmalige minister van onderwijs mr. Hendrik Croes heeft steeds verkondigd dat 'zijn' lerarenopleiding goedkoper was dan die van de vakbonden. Hij noemde steeds het bedrag 2,8 miljoen. Dat heeft hij aangevraagd bij de Nederlandse regering en gekregen).

Onderwijs op niveau

Van Kemenade: 'Wij hebben twee kriteria voor financiering.
1. Komt het 't volk ten goede? (en dan nog liefst de sociaal zwakkeren).
2. Is het projekt levensvatbaar?
En als de politiek nou doordrukt en Aruba zich toch eenzijdig onafhankelijk verklaart, betekent dat dan dat ze het geld maar ergens anders moeten gaan zoeken? Van Kemenade: 'Het standpunt van de Nederlandse regering is duidelijk, dat is eind vorig jaar al door De Gaay Fortman ondubbelzinnig geformuleerd: wij zien de Antillen als een eenheid. Zelfs dán zal het al moeilijk genoeg zijn om met 250 duizend mensen het onderwijs op niveau te houden. Met 'op niveau' bedoel ik: zodanig, dat de mensen er hier iets aan hebben. Als het onderwijs geen niveau houdt, krijg je toch weer dat de mensen in het buitenland gaan studeren. Dan krijg je weer een uitstroming, net als vroeger.'

beleidsplan

foto
R. de Graaff

I. INLEIDING

Het komt het hoofdbestuur van de VLA gewenst voor, gezien de veelheid van werkzaamheden van onze vakbond een beleidsplan op te stellen. Dit beleidsplan is gebaseerd op twee faktoren:
a. Het dient als richtlijn voor het bestuur om gericht haar taak te vervullen,
b. De leden kunnen door middel van dit plan concreet controle op de werkzaamheden van het bestuur uitoefenen.
Voor de indeling der verschillende werkterreinen werd gebruik gemaakt van de Statuten van de VLA, waarbij de volgende indeling gehanteerd wordt:
A. Ideëel
B. Struktureel
C. Materieel
D. Sociaal
E. Kultureel
F. Recreatief
G Staatkundig
H. Internationaal

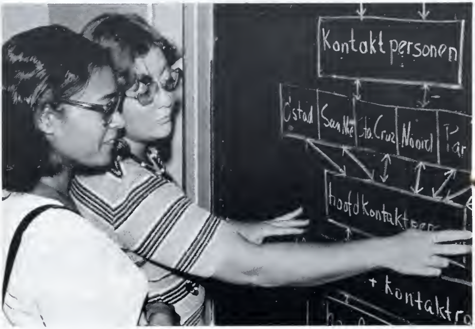
II. FILOSOFIE VAN DE VAKBOND

Mede geïnspireerd door het Onderwijscongres van de VLA, zal de VLA streven naar opheffing van alle sociale ongelijkheid in de maatschappij. De vakbond zal samenwerken met alle groeperingen en instanties in de maatschappij die dit doel ook nastreven. Met dit doel voor ogen zal de vakbond zich in het onderwijs inzetten voor democratisering, waarbij drie aspecten onderscheiden worden:
a. *Democratisering* als een samenhangend geheel van onderwijsvoorzieningen waardoor ieder de gelegenheid heeft onderwijs te volgen dat bij zijn belangstelling past en waardoor hij tot optimale ontplooiing kan komen van zijn persoonlijke begaafdheden, kwaliteiten en mogelijkheden.
b. *Demokratisering* als medezeggenschap van de vakbond in alle zaken het onderwijs en de rechtspositie van het onderwijzend personeel betreffende.
c. *Demokratisering* als medezeggenschap van ouders, niet onderwijzend personeel en waar mogelijk van studenten t.a.v. het onderwijs, echter met erkenning van de eigen specifieke verantwoordelijkheid van het onderwijzend personeel.

III. DE WERKTERREINEN

A. Ideëel

Onderwijskundig: 1. Extern, 2. Intern.
Extern: 1. Het meewerken aan de totstandkoming van de onderwijsraad volgens protocol Regering/VLC-VLA.
2. Herstructuering der opleidingen van de leerkrachten:
a. kleuterleidsters

De nieuwe opzet van de V.L.A. wordt door Elsa Dowling nader toegelicht.

v.l.a. 1976

b. onderwijzers
c. leraren
3. De eilandelijke contactcommissie voor het onderwijs dient nieuw leven ingeblazen en aangepast te worden aan de inspraakprocedure zoals vastgesteld in het protocol Regering/VLC-VLA.
4. Besprekingen met eilandelijke overheid omtrent:
a. schoolspelling
b. beleid plaatsing leerkrachten
c. leerlingenschalen - leerlingenspreiding
d. beurzenplanning (i.v.m. onderwijs)
e. scholenbouw
f. het bijwonen van internationale onderwijscongressen.
5. Regeling Avondonderwijs
6. Bevordering oprichting oudercommissies
7. Meewerken aan het totstandkomen van een doelgerichte goedgeorganiseerde heren bijscholing voor onderwijzend personeel als geïntegreerd onderdeel van een loopbaan bij het onderwijs.
8. Streven naar herziening van de bestaande verouderde onderwijswetgeving met als basis de onderwijsvernieuwing (zie congres-VLA).
Intern:
1. Het instellen van een pedagogische-didaktische werkgroep die zich zal bezig houden met de inhoud van het onderwijs en bestuderen van alternatieve organisatiemodellen voor het onderwijs.
2. Het instellen van een onderwijsplanningscommissie met als taak het bestuderen van alternatieve organisatiemodellen voor het onderwijs. Tussen deze twee eerst genoemde commissies dient een hechte samenwerking te bestaan.
3. Het instellen van een commissie *voertaal-spelling* die het bestuur van de VLA adviseert inzake de voertaal/spelling in het onderwijs in het algemeen en zorg draagt voor de voorlichting/inlichting van de VLA-leden omtrent deze materie.
4. Het organiseren van studieweekeinden, seminars voor de verschillende onderwijssecties met als centraal thema de problematieken van de desbetreffende sectie.
5. Het instellen van een bibliotheekcommissie met als taak het oprichten van een pedagogisch-didactische en psychologische bibliotheek ten dienste van de VLA-leden in het algemeen en de pedagogisch-didactische werkgroep en onderwijsplanningscommissie in het bijzonder.
6. Het instellen van een werkgroep "vorming via communicatiemedia" met als doel voorlichting te geven over opvoeding en onderwijs aan belanghebbenden en belangstellenden via de communicatiemedia.
7. Interne her- en bijscholing als motivatie en kadertraining.
8. Het organiseren van tweejaarlijkse onderwijscongressen.

9. Het instellen van workshops op vaktechnisch gebied b.v. workshop biologie.
10. Het instellen van een commissie "ouderparticipatie".

B. Struktureel

1. Wijziging der Statuten (en eventueel huishoudelijk reglement).
2. Democratisering ten aanzien van de beleidsvorming door het instellen van een *contactraad* bestaande uit hoofdkontaktpersonen.
3. Het organiseren van de contactpersonen in districten waarbij contact tussen de districten mogelijk is.
4. Kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de vakbond door middel van motivatie van de leden en werving van nietleden.
5. Kadertraining en vakbondstechnische vorming voor de
a. hoofdbestuursleden
b. hoofdkontaktpersonen
c. kontaktpersonen
d. leden in het algemeen
door het organiseren van studieweekeindes, seminars en het bijwonen van lokale en internationale vakbondscursussen.
6. Het optimaal informeren der leden d.m.v. Vorm, Tussenvorm en andere publicaties.
7. Het houden van algemene ledenvergaderingen, tenminste driemaal per jaar.
8. het bevorderen van direct kontakt tussen het hoofdbestuur en de kontaktpersonen door minstens driemaal per jaar met de kontaktpersonen te vergaderen.

C. Materieel

Intern:
1. Het geven van advies, behandeling van rechtspositionele zaken en uitleg van de salaris- en belastingproblematiek door middel van de rechtspositie-commissie (R.P.C.).
2. De juridische bijstand aan de VLA-leden.
3. Het instellen van een commissie "vrouwelijke leerkracht" ter verbetering van haar rechtspositie.
Extern:
1. Het meewerken aan de totstandkoming van en participatie in het georganiseerd overleg leerkrachten (G.O.-L.) volgens protocol Regering/VLA-VLC.
2. Aanpassing eilandelijk georganiseerd overleg onderwijzend personeel (G.O.O.P.) aan de inspraakprocedure volgens protocol Regering/VLA-VLC.
3. Medezeggenschap in ontslag- en benoemingsbeleid der schoolbesturen.

D. Sociaal

1. Het organiseren van het niet-onderwijzend personeel op de scholen werkzaam.
2. Een samenwerkingsverband aangaan met de overheidsvakbonden ANAAB-GABA.
3. Een actievere participatie binnen de vakcentrale FESINA en Ineforsin.
4. Een actievere participatie binnen het vormingsinstituut de Ineforsin.
5. Het komen tot een betere samenwerking met de bonden buiten de FESINA.
6. Samenwerking nagaan met de vakbonden in de N.A. in het algemeen en in het bijzonder de onderwijsvakbonden. Bevordering van de integratie school en buurt (omgeving).
7. Een maatschappij-kritische houding t.a.v. (sociale) onrechtvaardigheden Het aan de kaak stellen hiervan middels publicaties.

E. Kultureel

1. Het opkomen voor en stimuleren van de Antilliaanse kultuur en traditie in het algemeen en de Arubaanse in het bijzonder.
2. Het streven naar milieubescherming.

F. Recreatief

1. Het oprichten van een sportcommissie met als taak bevordering van de beoefening van sport onder de leden.
2. Het oprichten van een toneel- en kabaretgroep.
3. Het creëren van een ontmoetingscentrum voor de VLA-leden.

G. Staatkundig

1. Het aangaan van een diepe discussie binnen de VLA over staatkundige zaken in het algemeen en over het thema der onafhankelijkheid in het bijzonder.
2. Het oprichten van een staatkundige werkgroep met als taak:
a. Het adviseren van hoofdbestuur omtrent de staatkundige problematiek.
b. Het geven van objectieve voorlichting aan de leden en bevolking over staatkundige zaken (w.o. de onafhankelijkheid).
3. Met het oog op de onafhankelijkheid, het aktiveren en stimuleren van de democratische ervaring op de scholen te beginnen bij het kleuteronderwijs.
4. Het kritisch participeren in FESINA-verband in de staatkundige commissie o.a. ter voorbereiding van de onafhankelijkheid.

H. Internationaal

1. Het oprichten van een internationaal bureau met als taak:
a. de coördinatie der buitenlandse contacten.
b. rubriceren van buitenlandse documenten.
2. Discussie aangaan over de internationale affiliatie(s) van de VLA.
3. Het ontplooien van initiatieven voor het leggen van nieuwe internationale contacten en het stimuleren van reeds bestaande internationale contacten middels:
1. correspondentie
2. persoonlijke contacten
3. internationale congressen.

Het bestuur van de V.L.A.

sigui kanta

23 nieuwe antilliaanse kinderliedjes op de plaat

Twee jaar geleden hielden de studenten van de Arubaanse Pedagogische Akademie, samen met de studenten van de Akademia Pedagogiko Curacao, een studieweek op Aruba. Een van de werkgroepen die daarbij gevormd werden, was de werkgroep muziek o.l.v. Maybelline Arends-Croes. De leden van deze werkgroep vonden dat er te weinig Papiamentstalige kinderliedjes waren en besloten er een aantal bij te maken. Uit deze Arubaans-Curacaose samenwerking kwamen 23 nieuwe liedjes voort, die thans op de plaat zijn verschenen onder de titel: SIGUI KANTA. De liedjes worden gezongen door het Curacaose kinderkoor "Kanta ku mi." De plaat is verkrijgbaar bij de Arubaanse Pedagogische Akademie en bij Maybelline Arends-Croes. Prijs f. 12,50.

school bestuur

Een groot aantal vrouwelijke VLA-leden (en niet-leden) heeft de afgelopen weken de hulp ingeroepen van het VLA-bestuur, omdat zij met ingang van het schooljaar 76/77 hun betrekking dreigen te verliezen. Zij ontvingen van hun schoolbestuur de volgende brief:

STICHTING KATHOLIEK ONDERWIJS
J. E. Irausquinplein 4
Oranjestad.

Voor de goede orde moge ik u attent maken op uw lopende akte van benoeming ingevolge welke u benoemd bent tot het einde van dit schooljaar 1975|1976 dan wel voor een bepaald tijdvak aflopende vóór het einde van dit schooljaar.
In verband met het verminderen van het aantal leerlingen; herverdeling van het aantal klassen op diverse scholen; het afstuderen van een aantal volledig bevoegde leerkrachten van de Arubaanse Pedagogische Academie dan wel anderszins, kan er van overtalligheid sprake zijn, **zodat u niet à priori op een nieuwe benoeming voor het schooljaar 1976|1977 kunt rekenen** *of voor hetzelfde aantal lessen op dezelfde school of scholen zult kunnen worden benoemd.*
Van onze kant zal er naar worden gestreefd dat u tijdig uitsluitsel omtrent een nieuwe benoeming ontvangt.

Hoogachtend,
fr. Bonifacius, voorz.

Het gaat hier om zowel gehuwden als ongehuwden, bevoegden als onbevoegden en om leerkrachten bij zowel het basis als voortgezet onderwijs.
Het VLA-bestuur stelt zich op het standpunt dat men geen groepen leerkrachten kan ontslaan, zonder daarover overleg gepleegd te hebben met de vakbond van leerkrachten. Zij heeft daarom aan het betreffende schoolbestuur het volgende telegram gestuurd:

S.K.O.A.
J. E. Irausquinplein 4,
Oranjestad.

Vele leden V.L.A. brief van u ontvangen m.b.t. mogelijke beëindiging benoeming na schooljaar 1975|1976 of vermindering aantal lessen stop Verzoeken u in deze op korte termijn besprekingen met de V.L.A. te beginnen komma opdat een bevredigende oplossing bereikt kan worden stop

Het bestuur van de V.L.A.

Op het moment dat wij dit schrijven zijn er nog geen verdere ontwikkelingen. Wij houden u op de hoogte.

FORUM . . . (vervolg van pag. 5)

bisa ku *si* ta duna informashon i mi no ta di akuerdo. Nan tin un programa kaminda nan ta splika e pueblo kiko ta wordu spera prome i despues di independensia?
Richardson: 'Informatie via de persmedia, forums e.d."
Max Croes: "Partijpolitieke pamfletten en kranten. Televisieprogramma's."
(Wij moeten wel zeggen dat de vragen over de voorbereiding en over objectieve voorlichting op een betreurenswaardige wijze werden beantwoord. Het volk heeft recht op een behoorlijke voorlichting en een behoorlijke voorbereiding, zodat het weet wat hem te wachten staat. Naar het schijnt is die objectieve voorlichting en de voorbereiding van ons volk op de komende onafhankelijkheid *helemaal niet aanwezig*, Red.).

MULTINATIONALS

De heer De Graaff stelde een vraag n.a.v. een artikel dat die avond in de Amigoe was verschenen van de hand van A. Moen en waarin o.a. gesteld werd dat de MEP aan Venezuela had aangeboden, dat Venezuela 2/3 deel van het continentale plat kon krijgen en Aruba 1/3, in ruil voor Venezolaanse erkenning van de souvereiniteit van Aruba.
De forumleden maakten zich wel gemakkelijk van deze vraag af in die zin van "louter speculatief."
Dat niet iedereen tevreden was met dit antwoord bleek wel uit de reacties van de heer Zaandam en de heer Eddy Croes.
De heer Zaandam stelde dat er duidelijke gegevens zijn dat er een spel wordt gespeeld tussen grote machten en multinationals. De opmerking van de MEP-leider: "Wij dromen van een Koeweit op Aruba" laat toch niets te raden over. (Wij zullen wel eeuwig blijven dromen, Red.).
Tijdens de reis naar Venezuela werd er wel degelijk over olie gesproken. Volgens ons is het dan ook een publiek geeim dat er op dit ogenblik binnenskamers een "clash" is Lago-MEP. (In het Spaans zou men zeggen: Aqui hay gato encerrado, Red.).
Eddy Croes (fel) wilde weten wat de forumleden dachten over dat voorstel (2/3 continentale plat aan Venezuela).
A. Croes: "Als dat zo is, dan is er sprake van koehandel."
De heer Richardson die eerder beweerde dat het louter speculatief was, begon zich nu wel ongerust te voelen, vooral door de manier waarop de heer E. Croes het naar voren bracht.
Richardson: "Zeer zeker wordt dit een van de agendapunten van de eerstvolgende partijraad. (Veel applaus uit de zaal).